

Posudek na diplomovou práci

Aneta Kočíncová, Historie Chlumčanských keramických závodů, n. p. od znárodnění po současnost, Plzeň 2023, 96 s. + XXI s. příloh

(ved. práce: PhDr. Karel Řeháček, Ph.D., KHI FPE ZČU v Plzni)

Posuzovaná diplomová práce se věnuje novodobým dějinám Chlumčanských keramických závodů po druhé světové válce. Navazuje tak na předchozí kvalifikační práci autorky (Historie Chlumčanských keramických závodů) obhájenou v roce 2020, ovšem na rozdíl od všeobecného vývoje, kterým se zabývala tehdy, se nyní zaměřuje především na historii závodů jako národního podniku.

Práce však není jiná pouze jejím chronologickým zaměřením: na rozdíl od bakalářské práce z roku 2020, k jejímuž vypracování Kočíncová využívala výhradně sekundární zdroje informací, vycházela v aktuálně posuzované práci téměř výhradně ze studia primárních archivních či tištěných pramenů. Využila jak archiválie vzniklé z přímé činnosti závodů (Chlumčanské keramické závody, n. p., s. p., Chlumčany), tak archiválie dokumentující jejich vývoj z právního hlediska (Krajský soud Plzeň, firemní spisy), vesměs uložené ve Státním oblastním archivu v Plzni (v plzeňské centrále i na pracovišti v Klášteře). A přestože se autorka zaměřila na období po roce 1945, významným obohacením prošla i kapitola vývoje závodů v období předcházejícím, tj. od založení závodů v roce 1873. I tato kapitola (kap. I), integrálně včleněná do právě posuzované práce, totiž rovněž vznikla s využitím primárních informačních zdrojů a je pro líčení poválečného vývoje závodů nezbytná.

Poválečné osudy Chlumčanských keramických závodů podává autorka v kontextu vývoje keramického průmyslu tehdejšího Československa a jeho centrálně plánovaného hospodářství. To je opět pro pochopení vývoje závodů klíčové. V samostatných kapitolách se tak věnuje výrobě keramických produktů i obchodním vztahům v tuzemsku i cizině. Mimořádně zajímavá je v kontextu doby zejména kap. V, v níž se Kočíncová orientuje na podmínky práce a sociální zabezpečení zaměstnanců závodů. Jestliže většina práce vznikla na základě studia písemných pramenů a jejich interpretace na základě několika osvědčených (tradičních) metod historického výzkumu, mohla právě v oblasti reálného života zaměstnanců autorka využít i modernějších metod práce, zejména oral history. Kap. VI posuzované práce je tak věnována reflexi tehdejších událostí v závodech z pohledu jejich zaměstnanců, tedy pamětníků. Autorka využila jak reflexi řadových zaměstnanců, tak výpovědí managementu.

Výsledek práce je potěšující jak z obsahového, tak i z formálního hlediska. Je patrné, že ve srovnání s bakalářskou prací autorka prošla výraznou kvalitativní proměnou a že si osvojila základní historiografické metody a techniky práce s historickými prameny a jejich interpretací. Práce tak splňuje veškeré kritéria kladená na diplomovou práci: autorka v ní kvalitně a spolehlivě vyvozuje a argumentuje, dobře stylizuje, z formálního hlediska uspokojivě cituje primární i sekundární informační zdroje. Rovněž kvalita vědeckého aparátu práce splňuje příslušné normy. Drobná pochybení zejména grafického či formálního charakteru nemají zásadní vliv na závěry práce ani na její čtivost.

Doporučuji proto práci k obhajobě a v závislosti na její kvalitě navrhuji hodnocení na škále **výborně až velmi dobře**. K obhajobě navrhuji autorce, aby se pokusila vyrovnat s jedním z dilemat nejnovějších dějin: byl podle informací, které získala studiem pramenů archivní povahy i rozhovory s narátory, život pracujících v Chlumčanských keramických závodech v období tzv. socialismu takový, že na něj někteří (a v rámci současné české či obecně postkomunistické společnosti se nejedná o zanedbatelnou menšinu populace) mohou vzpomínat s nostalgii?

V Plzni dne 2. června 2023

PhDr. Karel Řeháček, Ph.D.
Státní oblastní archiv v Plzni